

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ДОСВІД ВЗАЄМОДІЇ В ЗАРУБІЖНИХ ЗВО

Муртіщева А. О.

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри державного будівництва

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

м. Харків, Україна

Часи стрімкого розвитку інформаційних технологій впливають на розвиток різних сфер суспільного життя, зокрема, освітню. Доступність ресурсів, інформаційна відкритість з одного боку сприяють доступності освіти для різних верств населення, зокрема, тих, що потребують особливого захисту та піклування, а з іншого – створюють загрозу академічній доброчесності. Однією із таких технологій є штучний інтелект, який визначається як «здатність цифрового комп'ютера або робота, керованого комп'ютером, виконувати завдання, які зазвичай асоціюються з розумними істотами» [5]. Тобто штучний інтелект застосовується для певної імітації розумової діяльності людини – міркування, пошук сенсу, аргументація, узагальнення досвіду тощо. Саме тому використання штучного інтелекту стало популярним саме у здобувачів освіти – воно дає можливість зімітувати розумову діяльність при значній економії часу.

Водночас, заклади вищої освіти вимушені реагувати на використання штучного інтелекту: встановлювати правила та межі, регламентувати його використання аби знизити негативний вплив та максимізувати користь. З огляду на це, робота університетів відбувається за декількома напрямками:

1. Встановлення правил належного використання штучного інтелекту. Наприклад, Ньюкаслський університет (Newcastle University) належною академічною практикою використання штучного інтелекту визнає: визнання джерел штучного інтелекту за допомогою відповідних посилань; критичне використання штучного інтелекту із вказівкою, як використання останнього сприяло формуванню власного підходу до певного питання або як сприяло процесу написання роботи [3]. А Університет штата Огайо (Ohio State University) визнає належним використання штучного інтелекту за попереднього надання згоди викладачем для конкретних цілей та у визначений викладачем спосіб [6].

2. Визначення видів порушення академічної доброчесності. Зокрема, Юридична школа Університету Каліфорнія Лос-Анджелес (UCLA School of Law) відносить до порушення академічної доброчесності написання чи редагування письмових робіт за допомогою генератора контенту зі штучним інтелектом (OpenAI's ChatGPT, Microsoft's Bing AI Chatbot, Google's Bard та інші сервіси) без попередньої письмової згоди викладача [2].

3. Визначення належного та неналежного використання штучного інтелекту. Так, Австралійський національний університет (The Australian National University) серед належних способів використання штучного інтелекту визначає: проведення базових досліджень для пошуку джерел або первинної інформації; уточнення базової інформації про факти та концепції, які будуть використані в подальшій роботі. Серед недопустимих способів визначають: використання штучного інтелекту для синтезу основних джерел, інформації фактів та концепцій в основний аргумент в роботі; використання аргументів, створених штучним інтелектом без вказівки на використання; використання мови, згенерованої штучним інтелектом як своєї власної [1].

4. Вироблення рекомендацій по використанню штучного інтелекту. Наприклад, фахівці Університету Нью-Мексико (The University of New Mexico) рекомендують використовувати штучний інтелект як інструмент, а не заміну, адже він створений для допомоги у виконанні завдань, а не заміни критичного мислення. Також серед рекомендацій виокремлено використання штучного інтелекту для доповнення своїх знань, а не для пошуку готових та повних відповідей на питання; чітка вказівка на використання відповідних інструментів, наприклад, ChatGPT; перевірка інформації; уникнення плагіату тощо [4].

На основі проаналізованих матеріалів можна виокремити ряд правил використання штучного інтелекту здобувачами вищої освіти:

- відкритість, яка полягає в отриманні дозволу викладача та чіткій вказівці на використання штучного інтелекту;
- інструментальний характер – використання штучного інтелекту як інструменту формування знань, а не заміни людського розуму;
- забезпечення достовірності, що полягає у сприйнятті штучного інтелекту, як джерела інформації, що потребує перевірки, а не сприйняття отриманої інформації як істини.

Попри критичне сприйняття цього інструменту є вірогідність набуття їм все більшої популярності в світі в разі збереження доступності та безоплатності. Здобувачі освіти не відмовляться від використання штучного інтелекту, навіть у разі встановлення системи санкцій, зокрема, під погрозою відрахування. Тому вироблення чітких

правил та рекомендацій дозволять використовувати штучний інтелект у вищій освіті з користю, як додатковий інструмент, нарівні з мережею Інтернет. Варто формувати саме таке ставлення до штучного інтелекту, пояснюючи здобувачам освіти неможливість підміни штучним інтелектом власних досліджень, а також фундаментальних знань, визначених у підручниках, посібниках, монографічних дослідженнях. Це сприятиме поєднанню сучасних технологій із засадами класичної освіти та науки та збереженню наступності.

Список посилань

1. Academic Integrity and Misconduct. URL: <https://law.anu.edu.au/academic-integrity-and-misconduct>
2. Academic Standards and Related Procedures. URL: <https://libguides.law.ucla.edu/c.php?g=843027&p=6028682>
3. AI and Academic Integrity. Advice to help you ethically engage with and acknowledge Artificial Intelligence in your academic work. URL: <https://www.ncl.ac.uk/academic-skills-kit/good-academic-practice/artificial-intelligence/academic-integrity/>
4. Artificial Intelligence (AI) in Education. URL: <https://libguides.unm.edu/c.php?g=1301926&p=9566552>
5. Artificial intelligence (AI). Britannica. URL: <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>
6. Artificial intelligence and academic integrity. URL: <https://oaa.osu.edu/artificial-intelligence-and-academic-integrity>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-345-6-133>

ПРОБЛЕМА ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СТУДЕНТАМИ-ПЕРШОКУРСНИКАМИ

Наумова Т. А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування
Державний біотехнологічний університет
м. Харків, Україна*

Сучасний вектор наукової діяльності Закладів вищої освіти (ЗВО) досить швидко змінюється і потребує залучення студентів до активної участі в наукових заходах, форумах, програмах та проєктах. Тому, на